

Motion till riksdagen 2006/07:U272

av **Fredrik Malm (fp)**

Kurdernas rättigheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en samordnad politik för att värna det kurdiska folkets rättigheter.

Motivering

Förtrycket av den kurdiska befolkningen är fortfarande våldsam och omfattande. Förtrycket är institutionaliserat, politiskt och ideologiskt. Kurder förvägras fortfarande rätten till sitt språk, identitet, historia, kultur och politiska liv. I Irak har situationen för kurderna förbättrats efter Saddam Husseins fall, men i Turkiet, Iran och Syrien är lidandet fortfarande mycket svårt. För oss som är födda i frihet är ansvaret att ställa upp för människor som lever under förtryck stort, och Sverige måste ta sitt ansvar.

Jag förordar

- ? att Sverige ska formulera en samordnad politik för att värna det kurdiska folkets rätt,
- ? att befolkningen i Kurdistan rätt till självbestämmande – i form av självständighet, federalism eller autonomi – ska erkännas,
- ? att Sverige ska öppna ett konsulat i region Kurdistan i Irak,
- ? att EU-kommissionen ska öppna ett delegationskontor i region Kurdistan i Irak,
- ? att Sverige ska arbeta engagerat för att EU utövar starka påtryckningar på Turkiet i medlemskapsförhandlingarna för att säkra mänskliga rättigheter i Turkiet och tillåta kurdisk politisk organisering,
- ? att Sverige bör inom ramen för EU-samarbetet verka pådrivande för att unionen sänder observatörer till Iran, Irak, Syrien och Turkiet för att i dessa länders kurdiska regioner följa utvecklingen och uppmärksamma missförhållanden,

Fel! Okänt namn på

- ? att Sverige bör som sin mening framhålla att människor som tvingats lämna sina hem och förvägras medborgarskap under arabiseringskampanjer i Irak och Syrien ska få rätt att återvända och bli fullvärdiga medborgare och
- ? att Sverige inte ska utvisa eller avvisa kurdiska flyktingar till de stater som inte kan garantera deras trygghet och säkerhet.

Kurderna systematiskt förföljda

Den kurdiska befolkningen har utsatts för enorma förföljelser under 1900-talet. Nationen Kurdistan är i dag en del av Iran, Irak, Turkiet och Syrien. Kurderna utgör en minoritet i alla dessa fyra stater, men en stor majoritet i nationen Kurdistan.

Under årens lopp har kurderna utsatts för systematiska förföljelser. Bland mycket annat kan nämnas:

- ? Existensen av ett kurdiskt folk, liksom det kurdiska språket, ännu i dag är förbjudet i Turkiet.
- ? Närmare 200 000 kurder dödades av irakiska armén i folkmordet Anfal i slutet av 1980-talet.
- ? Hundratusentals kurder förvägras sedan 1970-talet medborgarskap i Syrien.
- ? Att viktiga kurdiska områden i Irak och Syrien har utsatts för etnisk rensning i form av arabiseringskampanjer.
- ? Kurdiska politiska partier har varit förbjudna och otillåtna i årtionden.
- ? Blodiga konflikter, totalitärt förtryck och skoningslösa säkerhetsapparater har berövat miljoner oskyldiga och civila kurders liv.
- ? Tiotusentals intellektuella författare, journalister och politiker har fängslats.

En samordnad politik

Sverige behöver formulera en samordnad politik för att värna det kurdiska folkets rätt. Det handlar om att få ett övergripande perspektiv över olika områden, t.ex. utrikespolitiken, migrationspolitiken och biståndspolitiken. Det handlar också om att inte endast utgå från dagens statsbildningar i regionen utan se Kurdistan som en sammanhängande nation. I denna samordnade politik bör slås fast att befolkningen i Kurdistan har rätt till självbestämmande – i form av självständighet, federalism eller autonomi. Den samordnade politiken måste också innehålla principiella krav på Turkiet, Iran, Irak och Syrien att det kurdiska folket existens erkänns i alla stater och att de mänskliga rättigheterna värnas.

Kurdistan i Irak

Efter Gulfkriget 1991 utropades autonomi i Kurdistan i Irak, den kurdiska regionen i norra Irak. Efter Saddam Husseins fall och antagandet av den nya konstitutionen i Irak har Kurdistan i Irak nu status av federal delstat. Regionen har i dag en närmast statsliknande karaktär och styrs gemensamt av de två dominerande partierna KDP och PUK under namnet Kurdish Regional Government, KRG. Detta är första gången någonsin (med undantag av en kortlivad kurdisk republik i Mahabad i Iran efter andra världskriget) som den kurdiska befolkningen faktiskt har makten över en del av Kurdistan. Trots svåra förutsättningar och fientliga grannländer har den kurdiska regionen utvecklats starkt i demokratisk riktning. Mycket finns fortfarande att göra, men utvecklingen har varit mycket positiv de senaste nio åren.

Det ligger i omvärldens intresse att Kurdistan i Irak utvecklas till en demokratisk och vital skapelse som kan ge inspiration för en liknande demokratisk utveckling på andra håll i Mellanöstern. Sverige bör bidra till denna utveckling genom att öppna ett konsulat i huvudstaden Erbil/Hewler. Detta skulle stärka utbytet mellan Sverige och den kurdiska regionen i Irak. Det skulle dessutom vara bra för hela Irak eftersom Sverige ännu inte öppnat ambassaden i Bagdad på grund av den bristande säkerheten där. Tusentals kurder i Sverige kan också bidra i arbetet för ökat utbyte genom språkkunskaper, handel och kontakter.

Även Europeiska unionen har en viktig roll att fylla för att stärka utvecklingen i Kurdistan i Irak och även i hela Irak och Mellanöstern. Därför bör EG-kommissionen öppna ett delegationskontor i Kurdistan i Irak, något som Sverige bör arbeta aktivt för inom ramen för vårt EU-samarbete.

I området som gränsar mellan Kurdistan i Irak och övriga Irak ligger många orter som under Baathpartiets diktatur utsattes för arabiseringskampanjer. Det innebär att regeringen i Bagdad beslutade att med våld förflytta kurder från oljerika områden i och kring staden Kirkuk för att dessa områden skulle få arabisk majoritet. Efter befrielsen av Irak har det skrivits in i den nya konstitutionen att de arabiserade områdena ska ”normaliseras”, vilket innebär att de fördrivna ska kunna återvända. Därefter ska en folkomröstning hållas senast den 31 december 2007 om Kirkuks framtida status. Det är mycket viktigt att Sverige betonar att Iraks konstitution måste efterlevas på dessa områden.

Situationen i Turkiet och medlemskapsförhandlingar

Sverige kan spela en aktiv roll för att öka pressen på Turkiet att respektera den kurdiska befolkningen och värna de mänskliga rättigheterna, detta inom ramen för vårt EU-medlemskap. EU bör öka trycket på Turkiet avsevärt. Ingen vinner på att ett land blir EU-medlem utan att först ha uppfyllt de demokratiska krav som unionen ställer. Kurdisk representation är nödvändig i

Fel! Okänt namn på

förhandlingar mellan Turkiet och EU. Det tredje kriteriet i Köpenhamnskriterierna handlar framför allt om reformer för den kurdiska befolkningen. Då är det nödvändigt med kurdisk representation. I Turkiet har vissa framsteg skett de senaste åren, men också flera bakslag. Reformviljan är förmodligen inte så stark som många EU-vänner hoppas. En rad incidenter de senaste åren har visat att Turkiet har mycket att förändra innan de kan sägas respektera den kurdiska befolkningen. Fortfarande dras kurder inför rätta endast för att de krävt grundläggande rättigheter. Leveranser med barnböcker på kurdiska stoppas i tullen, människor vägras inträde i landet endast för att de har kurdiska namn och fortfarande finns många vittnesmål om tortyr och övervåld från soldater och poliser. Endast små yttringar mot Turkiets grundare kan innebära mångåriga fängelsestraff, något som drabbar kurder extra hårt eftersom deras kritik mot Turkiets grundvalar och Kemal Atatürk är stark.

Det är av yttersta vikt att Turkiet tillåter kurdiska partier att verka inom demokratins ramar och att de får använda det kurdiska språket. Här bör Sverige betona att riksdagen ger specifika bidrag till de politiska partierna för att ta fram information på andra språk än svenska. Det finns ingen anledning att försvara PKK-gerillans skoningslösa våld. Men det finns inte något försvar för att använda gerillan som förevändning för att attackera civilbefolkningen på det sätt som skett av turkisk militär i flera decennier.

I Syrien lever drygt en miljon kurder, och situationen är svår. Även här har arabiseringskampanjer slagit in kilar i kurdiska områden för att förhindra ett sammanhängande kurdiskt territorium. Hundratusentals kurder saknar medborgarskap sedan årtionden, något som Sverige bör fördöma den syriska regeringen för att detta inte åtgärdas. Även i Iran är förtrycket omfattande. Västvärlden får inte se Irans anrikning av uran som det enda hotet mot demokratin och världsfreden. Kurderna har under de senaste åren hamnat i skuggan av denna konflikt, och Sverige bör verka mer aktivt för att de mänskliga rättigheterna värnas och respekteras. Den iranska regimen har medvetet gjort den kurdiska regionen till en misär genom att inte satsa på investeringar och infrastruktur. De kurdiska politiska partierna har drivits i landsflykt till Irak, och den iranska militära närvaron är mycket hög i den kurdiska delen av landet. Sverige bör också inom EU-samarbetet verka för att observatörsteam skickas till Syrien, Turkiet, Irak och Iran för att följa upp situationen för kurderna.

På hemmaplan i Sverige finns mycket som kan göras för att förbättra situationen för den kurdiska befolkningen. Samhället ska fortsättningsvis också ge stöd till kurdiska institutioner såsom Kurdiska Biblioteket och Kurdiska Riksförbundet så att den kurdiska kulturen och de kurdiska invandrarna har föreningar och tillgång till litteratur på sitt modersmål. Integrationspolitiken och migrationspolitiken är viktig för att hjälpa dem som kommit till Sverige. Upplysning om folkmordet Anfal bör också vara en del av Forum för levande historia som arbetar för att upplysa om folkmord och totalitära ideologier med utgångspunkt ur Förintelsen. Sverige bör inte utvisa kurdiska flyktingar till stater som inte garanterar deras skydd och frihet.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 26 oktober 2006

Fredrik Malm (fp)